

FOKUS

- 6** Uchwycone w obiektywie
76 Widoki Ziemi Świętej

ROZMOWY NA ŚWIĘTA

- 12** Richard Layard. Czym jest szczęście dla ekonomisty
62 George R.R. Martin. Molestowany przez czytelników
66 Quincy Jones. „Byłem najlepszym pucybutem w Chicago”
72 Stephen King. Autobiografia jak z horroru

WYDARZENIE

- 16** Raport CIA. Brutalne metody przesłuchań

PROFILE

- 20** O nich się mówi:
 Grace Mugabe,
 Marion Maréchal-Le Pen,
 Gigi Becali

LUDZIE

- 24** Hillary Clinton kontra Jeb Bush. Po hakach do Białego Domu
28 Hugh Grant. Umarł seks, niech żyje golf!
32 Musab Hasan Jusuf. Syn Hamasu na żołdzie Izraela

À LA CARTE

- 36** Świat w oczach rysowników

REPORTAŻ

- 38** Gucci w cieniu Kremla. Zakupy na placu Czerwonym
42 Żydzi wyszli z krypty. Portugalscy pseudochrześcijanie

12

➔ **Oczy i uszy Waszyngtonu**
 Podtopią, pobiją, zabiją

24

➔ **Pojedynek roku 2016**
 Biega, szczuje Jeb Hillary

28

➔ **Hugh Grant**
 Dojrzałeś?
 To spadaj

38

➔ **GUM wita was**
 Butik oligarchów

42

➔ **Szalom, Belmonte!**
 Kryjówka judaizmu

Kobiety idealne

Sześć tysięcy euro za sztukę

56

46 **Afryka tańczy Slow.** Własne ogródki – metoda na głód

48 **Zakład zakładnika.**

Zachodni więźniowie Państwa Islamskiego

52 **Kariera gangstera.** Pablo Escobar we wspomnieniach syna

OBYCZAJE

56 **Lala mówi „love”.** Plastikowe gejsze dla samotnych

60 **Sztuka lenistwa.** Jak odpocząć w pracy

HISTORIA

82 **Biblia archeologów.** Ziemia kryje niejedną herezję

86 **Żona Jezusa.** Celibat księży w rękach pięknej nieznajomej

90 **Gwiazda Betlejemka.** Co niebo chciało powiedzieć

KOMPAS

92 **Przystanek Intifada.** Tramwaj w Jerozolimie – dobry na barykadę

98 **Watykan szytów.** Nadzaf – miasto święte, że aż strach

104 MIKROFORUM

POWIEDZIELI

106 **Zabójcze puenty:** Jennifer Aniston, Frank-Walter Steinmeier, Cristiano Ronaldo i inni

62

► **George R.R. Martin**
Kończ pan tę sagę!

66

► **Quincy Jones**
Muzyka ze znakiem Q

► **Tory niezgody**
Tramwaj ekstremistów

92

86

► **Maria Magdalena**
Zmieniła Nowy Testament

106

Gdybym nie była aktorką, zostałabym dermatologką.
Jennifer Aniston, aktorka amerykańska

Niezapomniane
Święta

* Oferta świąteczna dostępna w dniach: 3.11 – 24.12.2014, nie łączy się z innymi promocjami i rabatami, dostępna jest w salonach PANDORA, w sieci salonów YES oraz u uczestniczących, autoryzowanych partnerów.

PANDORA
UNFORGETTABLE MOMENTS

ODKRYJ ŚWIĄTECZNE ZESTAWY OD 299 ZŁ!*

Spraw, aby te Święta były niezapomniane! Podaruj bliskiej Ci osobie wyjątkowy prezent, który w niebanalny sposób wyrazi Twoje uczucia.

BIAŁYSTOK: Alfa • **BIELSKO BIAŁA:** Sfera • **BYTOM:** Agora Bytom • **CZĘSTOCHOWA:** Galeria Jurajska • **GDAŃSK:** Galeria Bałtycka, Matarnia • **GDYNIA:** Klif, Riviera • **KATOWICE:** Galeria Katowicka, Silesia • **KIELCE:** Galeria Korona • **KRAKÓW:** ul. Grodzka 38, Galeria Krakowska, Galeria Kazimierz • **LUBLIN:** Galeria Olimp, Plaza • **ŁÓDŹ:** Galeria Łódzka, Port Łódź, Manufaktura • **OLSZTYN:** Galeria Warmińska • **POZNAN:** Galeria Malta, Plaza, Poznań City Center • **RADOM:** Galeria Słoneczna • **RZESZÓW:** Galeria Rzeszów
SZCZECIN: Galeria Kaskada • **TORUŃ:** Plaza Toruń • **WARSZAWA:** Arkadia, Blue City, Galeria Mokotów, Klif, Nowy Świat 37, Plac Unii, Promenada, Sadyba Best Mall, Złote Tarasy • **WROCŁAW:** Magnolia, Pasaż Grunwaldzki • **ZAKOPANE:** Krupówki 47

Kup książkę

Na Święta
mamy
dla Was
choinki
prosto z Rio.

A na cały
Nowy Rok
– życzenia
szczęścia
i dobrego
humoru.

Redakcja
FORUM

STREFA GAZY

Skok przez ruiny

David Belle, pomysłodawca parkouru, czyli sztuki jak najszybszego pokonywania znajdujących się na drodze przeszkód, byłby z nich dumny. Ci palestyńscy chłopcy ze strefy Gazy pokazują swój kunszt na tle ruin osiedla Chan Junis. Zostało ono zniszczone podczas niedawnej 50-dniowej wojny między rządzącym w Gazie Hamasem a Izraelem. W walkach i bombardowaniach zginęło ponad dwa tysiące Palestyńczyków i 73 Izraelczyków. Dla wielu palestyńskich chłopaków parkour nie jest wyłącznie rozrywką, lecz smutną koniecznością. Codziennie muszą się przedzierać przez obrócone w ruiny dzielnice.

KOREA POŁUDNIOWA

Sowa chce spać

Czy to aria operowa? Sowy mogą pisać, skrzeczeć i – oczywiście – pohukiwać, ale nie słyną z pięknych treli – nawet w Korei Południowej, gdzie wykonano tę fotografię. Bohaterka zdjęcia po prostu ziewa. Bo ziewanie nie jest bynajmniej typowo ludzkim zachowaniem. Pojawia się w prawie całym królestwie zwierząt i jest tak zaraźliwe, że za nic ma gatunkowe granice. Naukowcy potwierdzają, że ludzie mogą „zarazić” tą czynnością całe stado zwierząt domowych – i nie tylko. Można śmiało powiedzieć, że gdy ziewamy, naśladuje nas cała natura.

Lord szuka szczęścia

Wasza lordowska
mość, pomów-
my o pienią-
dzach. Czy da-
ją szczęście?

Richard Layard: W każdym kraju bogaci są na ogół szczęśliwsi od biednych. Jednak powodów, dla których ludzie czują się szczęśliwi lub nie, jest bardzo wiele, a bogactwo odpowiada za istnienie tych różnic tylko w małym stopniu.

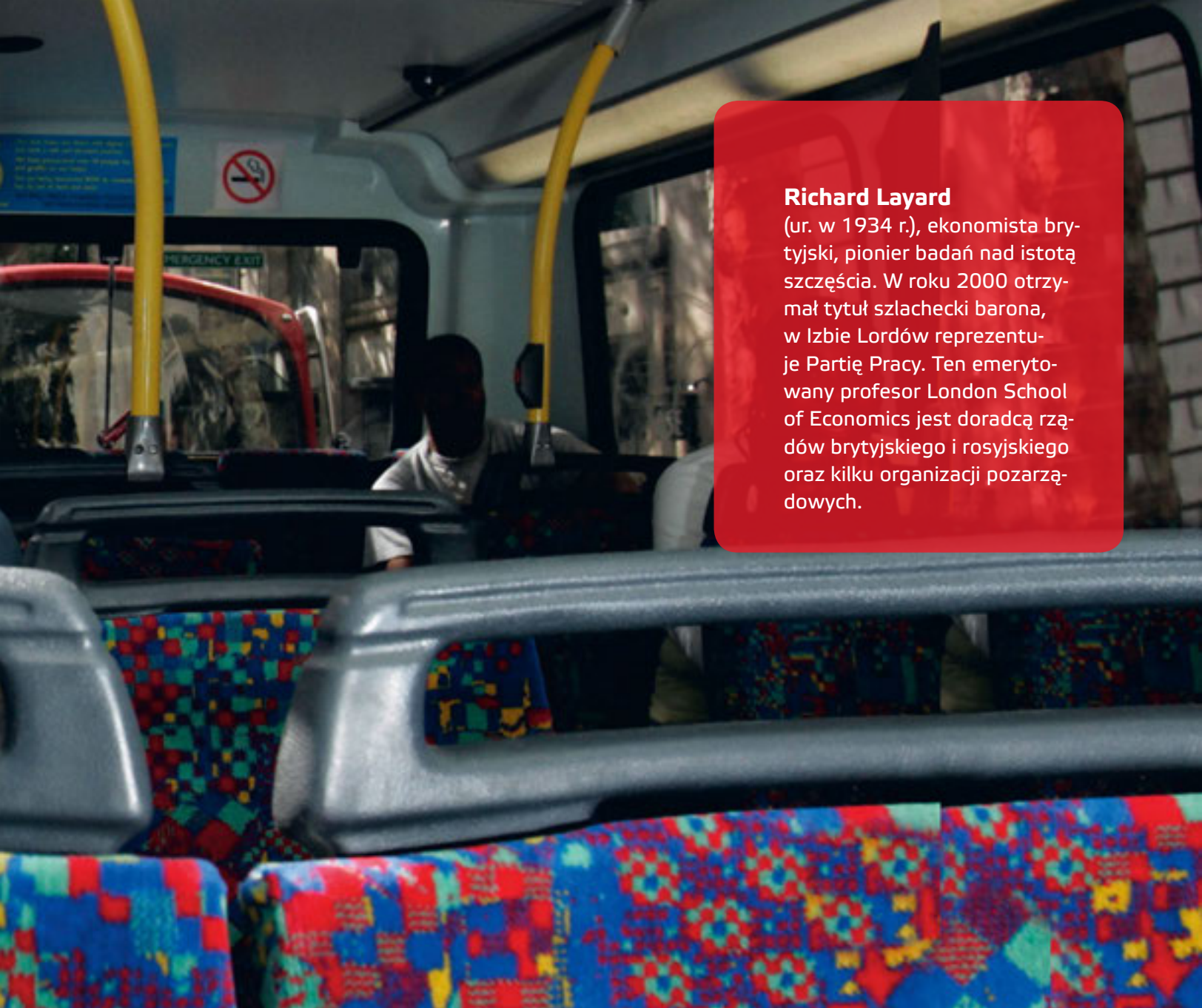
A co jest ważniejsze od majątku?

Stosunki międzyludzkie, życie rodzinne. Ważne jest, czy ktoś ma pracę i czy lubi swój zawód. A jeszcze ważniejsze jest zdrowie.

Jeśli masz szczęście, dostaniesz od losu rabat. Ale komu ten rabat przysługuje? Brytyjski badacz szczęścia, profesor **Richard Layard**, próbuje ustalić, co robić, aby ludziom żyło się lepiej. Na początek rozejrzyj się dookoła i puknij w czoło.

Czy bogate kraje są szczęśliwsze od ubogich?

Owszem, obywatele bogatych państw są zdecydowanie szczęśliwsi niż mieszkańcy państw ubogich. Jednakże jednocześnie występuje tu tzw. paradoks Easterlina, zwany tak od nazwiska amerykańskiego ekonomisty Richarda Easterlina: takie kraje jak Stany Zjednoczone czy Niemcy są dziś o wiele bogatsze niż kilkadziesiąt lat temu, a jednak, jak wykazują sondaże, ich obywatele wcale nie są szczęśliwsi niż dawniej. To dlatego, że ludzie zawsze porównują siebie i swój stan posiadania z innymi. Czują się szczęśliwi, gdy mają wszystkiego więcej. Ale gdy w cią-

Richard Layard

(ur. w 1934 r.), ekonomista brytyjski, pionier badań nad istotą szczęścia. W roku 2000 otrzymał tytuł szlachecki barona, w Izbie Lordów reprezentuje Partię Pracy. Ten emerytowany profesor London School of Economics jest doradcą rządów brytyjskiego i rosyjskiego oraz kilku organizacji pozarządowych.

gu kilkudziesięciu lat rośnie dobrobyt w całym kraju, moja większa za-
możność nie poprawia mojej sytu-
acji w odniesieniu do innych.

Może i tak. Ale nawet jeśli mój dochód rośnie w takim samym tempie jak dochód moich sąsiadów i kolegów, to jednak posiadanie większych pieniędzy oznacza więcej korzyści i mniej zmartwień. A więc to chyba jednak szczęście?

Większe pieniądze nie oznaczają mniej zmartwień. Ludzie podejmują różne zobowiązania finansowe, a jeśli mają większy dochód, także te zobowiązania są wyższe. Ktoś, kto ma wyższy dochód, ale

kupuje większy dom, obciążony wyższą hipoteką, ma spore powody do zmartwień.

Brzmi to przynębiająco.

A przy tym, zajęci pogonią za wyższymi dochodami, coraz częściej rezygnujemy z tego, co naprawdę daje nam radość. Dla zarobku ludzie poświęcają stosunki z przyjaciółmi i zaniedbują własne życie rodzinne, wchodzą w konflikty i nabawiają się stresów w kontaktach z kolegami. Społeczeństwo w coraz większym stopniu ocenia ludzi według tego, jak wypadają w konkurencji z innymi. A nie według tego, czy są to wartościowe osoby, z którymi dobrze jest być razem w społeczno-

▲ PO GODZINACH: „Kiedy nie pracuję, od razu mi lepiej”.

ści. Ludzie porównują się ustawicznie z innymi pod najróżniejszymi względami, zamiast zwrócić uwagę na to, co naprawdę by ich uszczęśliwiło. To obsesyjne zachowanie powinno ulec zmianie.

Istotną przyczynę tego, że ludzie są nieszczęśliwi, stanowią choroby psychiczne. W społeczeństwach zachodnich jest to czynnik ważniejszy nawet od bezrobocia. A w Europie tylko jedna czwarta osób z zaburzeniami psychicznymi jest faktycznie leczona. W przypadku chorób organicznych leczeniem objętych jest 90 proc. chorych. Większość systemów opieki zdrowotnej nie poświęca choro-